

TECHNIKAI KIVETÍTÉS (2015-18)

2015. január 31.

Jelen technikai kivetítés a Költségvetési Felelősségi Intézet kiadványaként, jelentős részben önkéntesek munkájával készült és – az azóta elkészült anyagok Módszertani Függelékeiben leírt eltérésektől eltekintve – a 2010 végén megszüntetett Költségvetési Tanács Titkárságán kidolgozott módszertanokra támaszkodik.

Jelen tanulmány célja kettős. Egyrészt célzat és részrehajlás nélkül bemutatja a gazdasági folyamatok és a 2014. január 15-ig hatályba lépett jogszabályok alapján kirajzolódó középtávú makrogazdasági és költségvetési pályát. Másrészt összehasonlítási alapul szolgálhat minden elemző és gazdasági szereplő számára a jelen parlamenti ülészakban tárgyalt törvényjavaslatok várható költségvetési hatásainak felmérésekor.

Egy szakmailag megalapozott technikai kivetítés nem tehet mást, mint hogy tényekre hagyatkozik. Ebből a szempontból ténynek számítanak a hivatalos statisztikai adatszolgáltatók (pl. KSH) adatai, illetve a Magyar Közlönyben kihirdetett jogszabályok. A bemutatott számítási eredmények ily módon nem tekinthetők előrejelzésnek, mivel tudatosan és következetesen nem számolnak jövőbeli gazdaságpolitikai döntésekkel – függetlenül attól, hogy e döntések megszületése mennyire valószínű. Miközben magunk nem tételezünk fel jövőbeli döntéseket, nem tekinthetünk el attól, hogy a gazdasági szereplők várakozásait – és ezáltal döntéseit – jelentős mértékben befolyásolhatják a hivatalos formában még ki nem hirdetett jogszabály-változások.

A tanulmány megjelenését támogatta a Haza és Haladás Közpolitikai Alapítvány.

Tartalomjegyzék

1. Összefoglaló.....	4
2. A makrogazdasági folyamatok elemzése	5
3. A költségvetési folyamatok alakulása.....	7
Külső tételek.....	7
A belső tételek egyenlege	7
A kamatok és az MNB eredménye	8
A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása.....	9
4. Módszertani függelék: A vasárnapi boltbezárás hatásai.....	10

1. Összefoglaló

Technikai kivetítésünkben a legújabb statisztikai adatok és egyéb rendelkezésre álló információink alapján újraértékeljük a 2014 decemberében publikált makrogazdasági pályát. A 2015. január közepéig kihirdetett jogszabályok változatlanságát feltételezve azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatunk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában.

Az olaj árban történt drasztikus és tartósan ígérkező változások nagymértékben módosították a decemberi kivetítésben feltételezett külső környezetet. Korábbi kivetítésünkkel összhangban továbbra is szerény gazdasági teljesítményt várunk az euro zóna országaiban, ugyanakkor lényegesen romlottak az Eurázsiai unió tagországainak növekedési kilátásai, ami elsősorban az orosz rubel mélyrepülésében és a feltörekvő piaci devizák leértékelődésében nyilvánult meg. Az olajpiaci fejlemények jelentősen átrajzolták a külső inflációról alkotott képünket is, így a lassú növekedés egy – a korábbiakhoz képest még inkább – visszafogott inflációs környezettel párosul. A visszafogott külső kereslettel és az alacsonyabb külső inflációval összhangban továbbra is rendkívül laza marad az Európai Központi Bank monetáris politikája, ami a hazai monetáris politika mozgásterét is növeli.

A számos egyszeri, vagy átmeneti tétel kiesésével azt várjuk, hogy az alappályán jelenleg 2014-re várt 3,2 %-os GDP növekedés 2,1 %-ra mérséklődik 2015-ben.

A vasárnapi boltbezárás, az élelmiszerlánc felügyeleti díj megemlése és az egyszeriként bejelentett dohányipari különadó becslésünk szerint együttesen 6-8 ezer fő átmeneti létszámcsökkenést okoz, amiből néhány száz fő válhat tartósan munkanélkülivé.

Az olajárak 50 százalékos nagyságrendű csökkenése közel 20 milliárd forinttal javítja a költségvetési egyenleget közvetlenül az üzemananyagok adóztatásán keresztül.

A költségvetési vitában meghatározódó belső tételek 2015. évi értékét a törvénynek megfelelően elfogadtuk, de az útdíj és a vagyonbevétel vonatkozásában összesen 174 Mrd forinttal korrigáltuk. Középtávon a nettó kamatkidás pénzforgalmi szemléletben a GDP 3,3 százalékaról 2,9 százalékra csökken, aminek oka, hogy az enyhén emelkedő hozamok hatásánál nagyobb az adósságállomány fokozatos átárazódásának hatása.

Számításaink szerint újabb intézkedések hiányában, 2015-ben a kormányzati szektor hiánya akár a GDP 2,8 százaléka is lehet, ha az Országvédelmi Alap néven betervezett 30 milliárd forint tartalékot a kormány nem költi el.

Ugyancsak intézkedések hiányában a maastrichti egyenleg 2016-2018 között fokozatosan javul; a tartalékok fenntartása esetén 2018-ra a GDP 1,8 százalékára csökken. A költségvetési törvényben kítűzött egyenlegpálya eléréséhez ez a GDP 0,3-0,4 százaléka körüli tartós kiigazítást tesz szükségessé, vagy amennyiben a betervezett vagyoni bevétel valamilyen oknál fogva mégis megvalósulna, a kiigazítási kényszer 2016-ban akkor is felmerülne.

Bár a költségvetési hiány 3 százalék alatt alakul, az államadósság/GDP arány érdemben először 2018-ban csökken, de hangsúlyozzuk, hogy az éppen 2018-ban induló paksi beruházás kivitelezési költségeit ez a számítás nem tartalmazza. Az adósságráta az alappályán 77-78 százalék között mozog, ami azt mutatja, hogy a várható költségvetési hiány a jelenlegi növekedési és inflációs kilátások mellett nem elég alacsony az adósságráta csökkentéséhez. Ez a költségvetési pálya tehát biztosan nem felel meg a hatályos magyar szabályozás szellemének és nagy valószínűséggel az EU-szabályok betűjének sem.

2. A makrogazdasági folyamatok elemzése

Technikai kivetítésünkben a legújabb statisztikai adatok és egyéb rendelkezésre álló információink alapján újraértékeljük a 2014 decemberében publikált makrogazdasági pályát. A 2015. január közepéig kihirdetett jogszabályok változatlanóságát feltételezve azt mutatjuk be, hogy milyen alappályára számíthatunk akkor, ha nem következne be változás a gazdaságpolitikában.

Az olaj árában történt drasztikus és tartósan ígérkező változások nagymértékben módosították a decemberi kivetítésben feltételezett külső környezetet. Korábbi kivetítésünkkel összhangban továbbra is szerény gazdasági teljesítményt várunk az euro zóna országaiban, ugyanakkor lényegesen romlottak az Eurázsiai unió tagországainak növekedési kilátásai, ami elsősorban az orosz rubel mélyrepülésében és a feltörekvő piaci devizák leértékelődésében nyilvánult meg. Az olajpiaci fejlemények jelentősen átrajzolták a külső inflációról alkotott képünket is, így a lassú növekedés egy – a korábbiakhoz képest még inkább – visszafogott inflációs környezettel párosul. A visszafogott külső kereslettel és az alacsonyabb külső inflációval összhangban továbbra is rendkívül laza marad az Európai Központi Bank monetáris politikája, ami a hazai monetáris politika mozgásterét is növeli.

1. táblázat: A főbb makrogazdasági mutatók a technikai alappályán (éves reálváltozás, százalék*)

	2011	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
GDP	1,6	-1,7	1,2	3,2	2,1	1,3	1,4	1,4
Vásárolt fogyasztás	0,7	-0,9	0,9	1,4	1,8	0,7	0,8	1,1
Természetbeni társadalmi juttatás	0,0	-2,4	-4,5	2,0	3,2	1,5	1,2	1,0
Közösségi fogyasztás	0,1	0,3	5,1	2,0	1,2	1,5	1,2	1,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-5,5	-4,0	6,7	14,1	0,0	2,3	3,4	2,1
Export	6,4	1,7	5,3	7,5	3,9	4,2	4,4	4,4
Import	4,3	-0,1	5,3	9,6	3,6	4,0	4,5	4,2
Fogyasztói árindex	3,7	5,5	1,6	-0,2	0,8	3,2	3,3	3,1
Versenyszféra bruttó reál átlagbér	1,6	1,7	2,0	3,8	1,7	-0,9	0,5	1,4
Versenyszféra létszám	1,7	1,2	0,4	4,3	1,1	1,4	1,4	0,3
Nemzetgazdasági létszám	0,7	1,8	1,7	5,3	1,7	1,0	1,0	0,2
Munkanélküliségi ráta	11,0	11,0	10,2	7,7	6,7	6,1	5,5	5,5
HUF/EUR árfolyam	279,3	289,3	297,0	309,7	317,1	324,4	331,1	335,7
Három hónapos kamat	6,1	6,7	4,0	2,1	2,8	4,3	5,0	5,7

* Kivéve a munkanélküliségi ráta, a forint/euró árfolyam és a három hónapos kamat esetében, ahol a táblázat éves átlagos szintet közöl.

Megítélésünk szerint a beérkező hazai 2014-es, első három negyedévi GDP adatok a decemberi kivetítésünkkel összhangban a növekedés egyszeri jellegére és a gazdaság gyenge fundamentumaira – alacsony potenciális növekedésére - utalnak. Habár a 2014-es GDP-növekedés európai viszonylatban is rendkívülinek tekinthető, a kedvező adat mögött jellemzően átmeneti tényezők, mint a kormányzat által – a választási időszakokra jellemző módon – generált beruházások, az európai uniós támogatások intenzívebb lehívása, az átlag feletti 2013-as évet is meghaladó mezőgazdasági teljesítménye, a rezsicsökkentés, valamint a járműipari kapacitásbővítés áll. A számos egyszeri, vagy átmeneti tétel kiesésével azt várjuk, hogy az alappályán jelenleg 2014-re várt 3,2 %-os GDP növekedés 2,1 %-ra mérséklődik 2015-ben.

Előrejelzésünkben érvényesítettük a devizahitelek forintosításának, a kiskereskedelmet érintő intézkedések és kedvező inflációs folyamatok másodkörös makrogazdasági hatásait. Decemberi

elemzésünk¹ alapján figyelembe vettük a kormányzat által elfogadott jelzálog alapú és lakáscélú hitelek forintosításának valamint az árfolyam és kamatkülönbözet kifizetésének hatásait. Ezek alapján javítottunk a fogyasztási pálya rövid és középtávú növekedésén, ugyanakkor a javulást némileg ellensúlyozza a svájci frank elmúlt időszakban tapasztalt jelentős és várakozásaink szerint tartós felértékelődése. A konverzióból kimaradt autóhitelek és a személyi hitelek miatt a háztartások 10-15, ill. 8-10 milliárd forint többletteleherrel szembesülnek. Az autólízing-szerződések többletteleherre 20-30 Mrd forint, de ennek – feltételezésünk szerint – csak a fele, 10-15 Mrd forint érinti közvetlenül a háztartásokat².

A vasárnapi kiskereskedelmi tevékenység 2015 március közepétől életbe lépő, jelentős korlátozása becslésünk szerint érzékelhető, de döntő részben csak átmeneti negatív hatással fog járni a foglalkoztatásban. Az átmenet hosszát elsősorban a munkaerő-piaci intézményrendszer hatékonysága fogja meghatározni. A vasárnapi boltbezárás, az élelmiszerlánc felügyeleti díj megemlése és az egyszeriként bejelentett dohányipari különadó becslésünk szerint együttesen 6-8 ezer fő átmeneti létszámcsökkenést okoz.

2016-tól arra számítunk, hogy kifutnak az Európai Unió által finanszírozott – 2007-2013 költségvetési periódusra tervezett - projektek, aminek következtében a gazdasági növekedés és a foglalkoztatottak létszámának bővülési üteme tovább lassulhat. Mivel a rezsicsökkentési sorozat és a devizahitelek rendezése után a kormányzat nem tudja tovább javítani a lakosság jövedelmi helyzetét, így 2016-tól a fogyasztás bővülése is lassulhat. A romló foglalkoztatási kilátások mellett figyelembe vettük a kedvezőbb inflációs folyamatokból adódó átmeneti reálbér növekedés, valamint a reálnyugdíjak tartós növekedésének fogyasztásra gyakorolt hatását.

Decemberi előrejelzésünkhöz hasonlóan a Növekedési Hitelprogram ellenére továbbra sem látunk érdemi fordulatot a hazai hitelezésben, sőt a nem-pénzügyi vállalatok nettó hitelfelvétele a Magyar Nemzeti Bank által publikált statisztikák szerint a Növekedési Hitelprogram ellenére tovább zsugorodott. Így 2014-et követően – az EU-s finanszírozású projektek kifutásával - a beruházások növekedési üteme jelentősen mérséklődni fog. Úgy véljük, hogy – eltekintve a kormányzat és az EU által finanszírozott projektektől - a továbbra is rendkívül kiszámíthatatlan gazdasági környezetben sem a vállalatok, sem a lakosság, nem fog érdemi beruházásokat megvalósítani a gazdaságban, így a beruházások továbbra is elmaradnak a válság előtti szintektől, aminek hatására hosszú távon továbbra is szerény potenciális növekedéssel számolunk.

Az idei évi export növekedéséhez nagymértékben hozzájárult a járműipar teljesítményének jelentős bővülése. A következő években nem várható az ideihez hasonló kapacitás-bővítés, valamint a romló külső kereslet hatására az idei teljesítményt az elkövetkezendő években szerényebb növekedés követheti.

A mérséklődő olaj és élelmiszer árak jelentősen felülírták 2015-ös inflációs várakozásainkat. A hazai gazdaság ciklikus pozíciójának záródása mellett a nominális árfolyam jelentős gyengülése pozitívan hozzájárul az árak emelkedéséhez, de a mérséklődő importált infláció és a csökkenő nyersanyagárak ellensúlyozzák az inflációs nyomást. A nyersanyagárak stabilizálódását követően arra számítunk, hogy

---

¹ http://kfib.hu/uploads/Technikai_kivetites_20141210.pdf

² A kis- és középvállalkozások által felvett hitelek törlesztő részlete növekedésének (35-40 Mrd forint) hatásával nem számolunk

az infláció fokozatosan emelkedni fog, majd a jegybanki cél közelében stabilizálódik. Decembéri előrejelzésünkhöz képest a kedvezőbb hazai és nemzetközi inflációs adatok, valamint az EKB által bejelentett enyhe monetáris kondíciók tovább növelték a hazai monetáris politika mozgásterét, és későbbre halasztották a kamatemelési ciklus kezdetét. Számításaink szerint a jegybanknak az inflációs cél teljesüléséhez és fenntartásához 2015 második felében szigorítási ciklusba kell kezdenie. Ez abból a technikai feltevésünkből adódik, hogy a 2016 közepére vonatkozó inflációs kilátások már a cél közelében alakulnak. Továbbá a fokozatosan szigorodó nemzetközi kamatkörnyezet (FED várható kamatemelése 2015 végétől) szükségessé teszi a hazai monetáris kondíciók fokozatos szigorítását, hogy a monetáris politika meg tudja akadályozni a nominális árfolyam oly mértékű gyengülését, ami a másodkörös csatornákon keresztül az infláció jelentős felgyorsulását eredményezné. Ugyanakkor a jelenlegi nemzetközi környezetben ezt a forgatókönyvet jelentősen módosíthatja az EKB nemrég bejelentett mennyiségi lazítása.

3. A költségvetési folyamatok alakulása

Külső tételek

A 2014 őszen elfogadott törvények számos külső tétel alakulását érintik, de jellemzően csak viszonylag kis összegekkel. Ezek közül a legnagyobb tételek a jövedéki adó,³ a környezetvédelmi termékadój, a népegészségügyi termékadó és a hitelintézeti járadék.⁴ Ezeknek további áfa-bevételi hatása sem elhanyagolható. Az áfa-bevételek esetében fehéredéssel nem számolunk.

Az olajárak 50 százalékos nagyságrendű csökkenése közel 20 milliárd forinttal javítja a költségvetési egyenleget közvetlenül az üzemanyagok adóztatásán keresztül. Ennek oka, hogy egyik oldalról az árváltozásokra igen rugalmasan reagáló benzin-kereslet jelentősen megnő, ezért a jövedékiadó-bevétel forgalomnövekedés miatti növekménye nagyobb, mint az áfa-bevétel árcsökkenés miatti csökkenése. A másik oldalról a döntően fuvarozók és mezőgazdasági termelők által használt dízel kereslete ugyan lényegesen kevésbé rugalmas, viszont a nettó áfa-kiesés is sokkal kisebb a visszaigénylések miatt.

A belső tételek egyenlege

A belső tételek 2015. évi egyenlegének értékére a kiindulási pont a törvényi előirányzat, amelyet két tétel, az útdíj és a vagyonbevétel vonatkozásában összesen 174 Mrd forinttal korrigálunk.

A 2016-2018 évek belső egyenlegei technikai feltételezésünk szerint a 2015. évi várható egyenleg inflációs indexálásával adódnak. Ez azt jelenti, hogy reálértéken változatlan szinten maradhatnak minden évben a dologi és a személyi kiadások a költségvetési szerveknél, vagy a támogatási értékek a fejezeti kezelésű előirányzatoknál. Ha viszont valahol ennél gyorsabb emelést kíván a kormány elérni, mint például a pedagógus életpályamodell bevezetése, vagy a közmunka-programok kiterjesztése miatt, akkor ezt a többi területen ellentételezni kell (pl. a bérek befagyasztásával).

Az elektronikus és matrica-alapú útdíj

---

³ A 2015. Évi költségvetési törvényjavaslatot véleményező 2014. decemberi elemzésünkben számítási hiba miatt sajnálatos módon jelentősen felülbecsültük a jövedéki adóemelések közvetlen hatását. A javított becslés 2015-re 20, a későbbi évekre 32-33 Mrd forint.

⁴ A hitelintézeti járadék a lakástámogatásokkal együtt az árfolyamgát megszűnése miatt csökken. Az intézkedés nettó költségvetési hatása természetesen pozitív, mivel a hitelintézeti járadék csak a lakástámogatások csökkenésének felével csökken.

Feltételezésünk szerint az elektronikus útdíjból származó bevételeket csak a 6 százalékos díjemelés növeli a 2014. évi érték fölé, vagyis a 2014. évi 128,2 Mrd forint megszolgált díjbevétel 7,7 Mrd forintos növekedésével számolunk. Pénzforgalmi szemléletben ennek csak 11/12-ed része, vagyis 7 Mrd forint javítja a 2015. évi egyenleget az alappályához képest.

Bár még mindig nagyon nehéz becslést adni a viselkedési hatásokra, optimista feltételezésünk szerint a korábban kapható matricafajták forgalma nem fog érdemben változni, viszont az éves megyei matricákból – az éves országos matricákkal analóg módon – az év első negyedében fogyhat jelentős mennyiség, az első három hét adatai alapján akár évi 800 ezer darab. Ez bruttó 4 Mrd, nettó 3,2 Mrd forint többletbevételt eredményez a 2014. évi 36,7 Mrd forint teljes nettó matricabevételhez képest.

A 3,5 tonnánál nem nehezebb járművek egyes részkategóriáira bevezetett kétszeres matricakövetelmény alapján 1 milliárd forintnál kisebb bevételi többletre számítunk.

Összességében tehát 137,4 Mrd forint elektronikus útdíj-, és 41,6 Mrd forint matrica-bevételre számítunk, ami a költségvetési törvény tervszámainál (149, ill. 34,5 Mrd forint) 4,5 Mrd forinttal alacsonyabb bevételt jelent.

Vagyonbevétel

Tekintettel arra, hogy a kormányzat továbbra sem adott sem szóban, sem írásban semmilyen értékelhető magyarázatot arra vonatkozóan, hogy milyen ügylet keretében kívánja biztosítani a 169 Mrd forint értékben betervezett „Egyéb értékesítési és hasznosítási” bevételt, kivetítésünkben ezzel a tétellel nem számolunk.

A kamatok és az MNB eredménye

Alappályánkon azzal számolunk, hogy a rövid lejáratú kamatláb 2014 közepén elérte minimum szintjét, a továbbiakban emelkedés várható 2015 második felében, ezért az államadósság finanszírozása szempontjából mérvadó hosszabb lejáratokon is a hozamok enyhe emelkedésével számolunk. A hozamokra vonatkozó feltételezéseinket a 2014. decemberi átlagos piaci hozamai alapján számítottuk.

A kamatszámításainkban feltételezett finanszírozási tervet igyekeztünk az ÁKK hivatalosan bejelentett kibocsátási terveivel igazítani, ami az adósság átlagos lejáratának rövidítésén keresztül a kamatkidadások csökkenését okozza egy semleges stratégiához képest. Ezen felül feltételeztük, hogy a kincstári egységes számla (forint és deviza összesen) záró állománya minden év végén a 2014 végi szinten marad. Középtávon a nettó kamatkidadás pénzforgalmi szemléletben a GDP 3,3 százalékáról 2,9 százalékra csökken, aminek oka, hogy az enyhén emelkedő hozamok hatásánál nagyobb az adósságállomány fokozatos átárazódásának hatása. Ez jelentős javulás korábbi kivetítéseinkhez képest, és azt jelenti, hogy a GDP-arányos hiány 3 százalék alatt maradásának fontos feltétele a hozamgörbe alacsony szinten maradása, aminek valószínűsége középtávon alacsony.

Feltételezésünk szerint a 2015-2018 években az államnak nem keletkezik fizetési kötelezettsége az MNB vesztesége miatt, mivel a devizatartalékon realizált árfolyameredményből elegendő eredménytartaléka képződik az MNB-nek. Ugyanakkor azt sem feltételezzük, hogy az MNB osztalékot fizetne, bár a törvények erre egyértelműen lehetőséget adnak és az MNB-nél keletkező árfolyamnyereség összevezetése az államadósságon fokozatosan realizálódó árfolyamvesztéssel mindenképpen javítaná az átláthatóságot és az államadósság fenntarthatóságát.

A költségvetési egyenleg és az államadósság alakulása

Számításaink szerint újabb intézkedések hiányában, 2015-ben a kormányzati szektor hiánya akár a GDP 2,8 százaléka is lehet, ha az Országvédelmi Alap néven betervezett 30 milliárd forint tartalékot a kormány nem költi el.

Ugyancsak intézkedések hiányában a maastrichti egyenleg 2016-2018 között fokozatosan javul; a tartalékok fenntartása esetén 2018-ra a GDP 1,8 százalékára csökken. A költségvetési törvényben kitűzött egyenlegpálya eléréséhez ez a GDP 0,3-0,4 százaléka körüli tartós kiigazítást tesz szükségessé, vagy amennyiben a betervezett vagyoni bevétel valamilyen oknál fogva mégis megvalósulna, a kiigazítási kényszer 2016-ban akkor is felmerülne.

Bár a költségvetési hiány 3 százalék alatt alakul, az államadósság/GDP arány érdemben először 2018-ban csökken, de hangsúlyozzuk, hogy az éppen 2018-ban induló paksi beruházás kivitelezési költségeit ez a számítás nem tartalmazza. Az adósságráta az alappályán 77-78 százalék között mozog, ami azt mutatja, hogy a várható költségvetési hiány a jelenlegi növekedési és inflációs kilátások mellett nem elég alacsony az adósságráta csökkentéséhez. Ez a költségvetési pálya tehát biztosan nem felel meg a hatályos magyar szabályozás szellemének és nagy valószínűséggel az EU-szabályok betűjének sem.

4. Módszertani függelék: A vasárnapi boltbezárás hatásai

1. Kiinduló pontunk a kiskereskedelmi forgalom (üzemanyagok nélkül 2014-ben 7200 Mrd forint).
2. Minden évben eddig is volt két olyan vasárnap (húsvét és pünkösd), amikor a boltok zárva voltak. A jövőben évente 5 vasárnapon lehetnek nyitva, tehát 50-ről 5-re csökken azoknak a vasárnapoknak a száma, amikor a boltok nyitva lesznek.
3. Feltételezésünk szerint az 5-ből 4 vasárnap a karácsonyi szezonra, vagyis decemberre koncentrálódik, ezért a decemberi forgalmat az intézkedés nem érinti.
4. Mivel decemberre az éves kiskereskedelmi forgalomnak nem az időarányos 1/12-ed része (8,3%), hanem ennél több, 10,9 százalék esik, az intézkedés a fennmaradó 89,1 százalékra lehet hatással.
5. Az érintett időszak teljes hossza $365-31=334$ nap, amelyből eddig 7 ünnepnap nap volt szünet. A nyitvatartási idő hossza tehát eddig 327 nap volt. Ez fog csökkenni 45 nappal, ami 13,8 százaléknak felel meg.
6. A heti forgalomeloszlás-adatok alapján vasárnapra kevesebb, mint a teljes forgalom 1/7-ed része (14,28%), csak 12 százalék jut, ezért a forgalom-csökkenés 11,6 százalék lenne, ha a forgalom egyáltalán nem terelődne át a többi napra.
7. Feltételezésünk szerint az érintett forgalom 80 százaléka át fog terelődni a hét többi napjára, ezért a kiesés a kiskereskedelmi forgalomban csak a teljes éves forgalom 2,3 százaléka, vagyis 165 Mrd forint.
8. Természetesen ez a 165 Mrd forint nem vész el, nagy része felhasználható egyéb vásárlásra. Feltételezésünk szerint a háztartások a 165 Mrd forint kiskereskedelmi vásárlás egyharmadát, 55 Mrd forintot eleve importcikkre költenék, ezért ennek a kereskedelmi ágazaton túl nincs közvetett hatása a magyar gazdaságban. Az összeg teljes egészében felhasználható egyéb vásárlásra (amelynek szintén van import tartalma). A másik kétharmad, mintegy 110 milliárd forint, pontosabban ennek árával csökkentett értéke, 90 Mrd forint viszont hazai termékek közvetlen kiskereskedelmi keresletéből fog hiányozni. Ennek hatására bizonyos szektorokban létszámcsökkentés várható.
9. A kiskereskedelemről eltűnő kereslet nagy része megjelenik, más fogyasztási formákban, ezért a helyettesítő ágazatokban létszám-bővülés várható.
10. Az, hogy az első körben érintettek (természetesen nem egyénileg, hanem összlétszám szerint) mennyi idő alatt áramlanak át, vagyis találnak munkát a keresletnövekedéssel találkozó ágazatokba, a munkaerőpiac megfelelő szegmensének (közepesen képzett városi foglalkoztatottak) aktuális helyzetétől és az átáramlást segítő intézményrendszer hatékonyságától függ. Jelenleg a munkaerőpiac viszonylag laza, olyan munkavállalók, akiket az intézkedés közvetlenül érinthet, viszonylag nagy számban keresnek munkát. Ugyanakkor nem a munkaerő-piaci szempontból legrosszabb helyzetű településeken és régiókban vannak nagy számban a leginkább érintett kiskereskedelmi egységek, ami javítja az elhelyezkedési kilátásokat. Semmiképpen sem kedvez az átmenetnek a munkaerő-piaci intézményrendszer átlagosnál rosszabb állapota. Konzervatív (optimista) szakértői becslés szerint az érintettek 90 százaléka fél év alatt találhat munkát, vagyis 2015-ben az átmenetileg közvetlenül érintett létszám 20-25 százalékaival csökken a foglalkoztatottak éves átlagos létszáma. Ezen felül tartós munkanélkülivé az érintettek 10 százaléka válik.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: a főbb makrogazdasági mutatók alakulása a technikai alappályán

	2011	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
NEMZETI SZÁMLÁK (folyó áron, Mrd forint)								
Nominális GDP	28035	28549	29846	31639	32564	34021	35481	36971
Reál GDP (éves % növekedés)	1,6	-1,7	1,2	3,2	2,1	1,3	1,4	1,4
Háztartások fogyasztási kiadása	14292	14880	15254	15634	16053	16768	17475	18222
Vásárolt fogyasztás (becslés)	13036	13629	13972	14141	14502	15070	15691	16356
<i>vásárolt fogyasztás (éves % növekedés)</i>	4,5	4,6	2,5	2,5	2,7	4,5	4,2	4,3
<i>vásárolt fogyasztás volumene (éves % reálnövekedés)</i>	0,7	-0,9	0,9	1,4	1,8	0,7	0,8	1,1
Kormányzati kollektív fogyasztás	2848,0	2811,7	2968,7	3068,1	3069,2	3186,9	3320,0	3447,8
Kormányzati természetbeni transfér	2990,7	2941,5	2969,1	3180,5	3299,7	3425,9	3568,3	3705,3
<i>Összes kormányzati fogyasztás folyó áron</i>	5838,8	5753,2	5937,8	6248,7	6369,0	6612,8	6888,3	7153,1
Kormányzati beruházás NSZ szerint	946,8	1066,5	1307,8	1491,6	1666,3	1737,9	1803,2	1859,3
Kormányzati pénzügyi transferek a lakosságnak	4311,3	4346,9	4451,0	4474,7	4528,8	4619,9	4806,0	4973,0
Import	22812,9	22998,4	24225,5	26739,3	28434,3	30376,5	32767,7	35155,8
Lakossági beruházás	871,3	833,1	840,3	910,6	939,5	972,8	999,1	1023,9
Lakosság rendelkezésre álló jövedelme	15671,5	16063,3	16537,2	17278,7	18062,9	18844,7	20062,8	21362,7
ÁRAK (éves %)								
Infációs ráta (CPI)	3,7	5,5	1,6	-0,2	0,8	3,2	3,3	3,1
GDP deflátor	2,6	3,2	2,5	2,7	0,9	3,2	2,9	2,8
Fogyasztási kiadás deflátor	4,2	6,1	1,6	1,1	0,9	3,8	3,4	3,2
Közösségi fogyasztás delátora	-0,1	-1,6	0,5	1,3	-1,2	2,3	2,9	2,8
Kormányzati természetbeni transferek deflátor	-0,2	0,8	5,7	5,0	0,5	2,3	2,9	2,8
Beruházások deflátor	7,0	2,4	2,2	3,7	3,7	2,8	2,5	2,1
Export deflátor	3,6	3,1	0,0	1,3	2,2	2,7	2,9	2,9
Import deflátor	5,1	4,1	-0,6	0,7	2,7	2,7	3,2	3,0
MUNKAPIAC (ezer fő)								
Foglalkozottak száma a nemzetgazdaságban (LFS, éves átlag)	3 759,0	3 827,2	3 892,8	4 100,8	4 171,7	4 215,0	4 257,7	4 267,1
<i>ebből: Versenyszféra (LFS-intézményi állam)</i>	2 857,4	2 890,8	2 901,2	3 025,3	3 059,5	3 102,8	3 145,5	3 154,9
<i>Költségvetési szektor (intézményi, technikai feltevés)</i>	734,6	751,3	786,0	849,7	881,7	881,7	881,7	881,7
Foglalkozottak száma a nemzetgazdaságban (éves változás %)	0,7	1,8	1,7	5,3	1,7	1,0	1,0	0,2
<i>Versenyszféra foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	1,7	1,2	0,4	4,3	1,1	1,4	1,4	0,3
<i>Állami foglalkoztatottság (éves változás %)</i>	-4,9	2,3	4,6	8,1	3,8	0,0	0,0	0,0
Aktívák létszáma	4 225,0	4 300,4	4 333,8	4 444,2	4 469,2	4 489,2	4 504,2	4 514,2
Munkanélküliek száma a nemzetgazdaságban (éves átlag)	466,0	473,2	441,0	343,3	297,5	274,2	246,4	247,0
Munkanélküliségi ráta (LFS)	11,0	11,0	10,2	7,7	6,7	6,1	5,5	5,5
Versenyszféra bruttó nominál átlagbér (éves növekedés, %)	5,4	7,3	3,6	3,6	2,5	2,2	3,8	4,5
Állami bruttó átlagbér (technikai feltevés)	203 496	200 010	207 169	209 343	209 300	216 031	223 152	230 157
Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (folyó áron, millió HUF)	10 074	10 342	10 727	11 604	12 026	12 444	13 025	13 604
<i>Nemzetgazdasági bruttó bér- és keresettömeg (éves növekedés, %)</i>	3,4	2,7	3,7	8,2	3,6	3,5	4,7	4,4
"KSH létszám és kereset" bruttó bér (éves növekedés, %)	5,2	4,6	3,5	2,7	1,9	2,4	3,6	4,2
"KSH létszám és kereset" nettó bér (éves növekedés, %)	6,4	1,2	3,5	2,7	1,9	2,4	3,6	4,2
Nyugdíj indexálás mértéke (éves növekedés, %)	4,3	5,5	5,2	2,4	0,8	3,2	3,3	3,1
TECHNIKAI FELTEVÉSEK								
Forint euró árfolyam (éves átlagok)	279,3	289,3	297,0	309,7	317,1	324,4	331,1	335,7
Hozam, 3 hónapos benchmark	6,1	6,7	4,0	2,1	2,8	4,3	5,0	5,7
Olajár, HUF/hordó	22558	22774	23169	22283	12218	14308	15851	16453

2. melléklet: a külső tételek alakulása az alappályán

BEVÉTELI OLDAL							
Költségvetési tétel	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Gazdálkodó szervezetek befizetései							
Társasági adó	342,3	322,5	394,8	401,6	422,5	442,7	462,9
Hitelintézeteki járadék	9,7	17,5	20,6	11,0	5,2	4,7	4,2
Pénzügyi szervezetek különadója	84,9	139,1	148,6	148,7	148,7	148,7	148,7
Pénzügyi tranzakciós illeték		259,6	277,9	208,4	203,0	214,5	221,3
Biztosítási adó		26,2	28,7	29,1	30,3	31,8	33,6
Távközlési adó	12,2	47,0	56,0	56,0	56,0	56,0	56,0
Egyes ágazatokat terhelő különadó	164,7	9,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Cégautóadó	32,3	33,1	31,7	32,3	33,0	33,9	35,0
Energiaellátók jövedelemadója	5,6	54,1	35,0	45,6	47,7	49,7	51,8
Egyszerűsített vállalkozói adó	146,5	110,0	96,8	99,7	104,1	108,6	113,1
Kisvállalati adó		10,1	12,7	13,1	13,7	14,3	14,9
Kisadózók tételes adója		28,3	42,2	43,5	45,4	47,4	49,4
Közmű adó		54,9	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0
Reklámadó			3,3	6,9	7,2	7,5	7,8
Energiaadó	16,9	16,3	14,6	15,2	15,3	15,2	15,1
Környezetterhelési díj	7,3	6,2	5,5	5,0	5,6	5,7	5,7
Környezetvédelmi termékdíj	56,4	48,2	49,8	58,5	59,8	60,6	61,5
Hulladéklerakási járulék		6,6	7,6	7,8	7,9	8,0	8,1
Bányajáradék	103,6	63,2	63,0	45,0	47,4	49,1	49,5
Innovációs járulék	58,1	62,0	68,9	71,2	74,3	77,5	80,8
Egyéb befizetések	18,0	22,9	24,2	23,1	22,2	22,0	21,7
Korkezdvezménybiztosítási járulék	0,0	0,0	20,2	1,5	0,0	0,0	0,0
Fogyasztáshoz kapcsolt adók							
Általános forgalmi adó	2 747,0	2 809,6	3 035,6	3 084,3	3 199,8	3 336,8	3 479,2
Jövedéki adó	929,4	897,3	918,9	978,9	1 000,6	1 000,5	1 001,6
Játékadó	64,2	41,8	45,6	46,7	48,5	50,5	52,6
Kulturális adó	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Regisztrációs adó	13,7	15,6	18,8	21,1	22,7	24,6	26,6
Gépjárműadó	24,2	41,2	42,4	43,3	44,3	45,6	47,0
Népegészségügyi termékdíj	20,1	18,9	20,0	30,7	31,9	32,2	32,5
Baleseti adó	25,2	22,5	23,8	24,4	25,3	26,4	27,5
Lakosság befizetései							
Személyi jövedelemadó	1 499,7	1 505,5	1 590,6	1 646,9	1 724,4	1 818,0	1 909,5
Adóbefizetések	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Illeték befizetések	109,6	107,4	120,3	120,0	122,0	125,0	128,8
M.személyek jogviszony megszünésével kapcs. különadó	1,2	0,9	1,5	1,6	1,6	1,7	1,8
Vám- és cukorágazati hozzájárulás beszedési költség megtérítése	9,2	9,2	11,2	11,9	12,7	13,7	14,7
Munkát terhelő járulékok							
Munkáltatói és biztosított járulék (NyAlap, EAlap és MPA) és EHO	3 625,3	3 795,6	4 076,4	4 249,2	4 389,8	4 588,6	4 793,4
Rehabilitációs hozzájárulás	62,7	64,1	66,0	66,5	66,7	67,3	67,5
Szakképzési hozzájárulás	78,7	60,3	60,9	63,4	65,6	68,6	71,6
TB-alapok egyéb külső járulékbefizetései	58,3	61,5	43,4	41,3	48,6	53,4	57,2
Bérgarancia támogatások törlesztése	0,6	1,0	0,8	0,6	0,6	0,5	0,5
Külső bevételek összesen	10 327,9	10 790,3	11 533,5	11 809,2	12 209,7	12 706,3	13 208,2
KIADÁSI OLDAL							
Költségvetési tétel	2012	2013f	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Nyugellátások	3281,2	3412,7	3425,2	3486,9	3564,8	3740,9	3889,2
Családi támogatások							
Családi pótlék	346,1	334,8	328,1	323,8	320,5	318,6	317,4
Anyasági ellátás	5,5	6,1	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4
Apákat megillető munkaidő kedvezmény megtérítése	1,8	2,1	4,4	4,5	4,6	4,8	5,0
TGYÁS	38,3	38,2	41,3	42,1	43,1	44,6	46,5
GYED	84,1	94,0	104,5	105,0	105,9	107,3	108,8
GYES	61,5	58,4	57,6	57,9	57,8	57,8	57,8
GYET	13,0	13,0	12,1	11,9	11,7	11,5	11,3
Szociális juttatások							
Passzív ellátások	65,0	50,8	49,7	43,8	41,4	38,5	40,3
Bérgarancia kifizetések	6,6	5,5	4,2	3,6	3,5	3,2	3,3
Táppénz	56,5	59,9	68,1	70,5	73,0	76,4	79,8
Vakok és fogyatékosok ellátásai	30,3	30,4	32,9	33,2	34,2	35,3	36,4
Egyéb külső kiadások							
Hozzájárulás az EU költségvetéséhez	234,9	272,3	290,9	295,6	301,6	307,9	312,4
MNB veszteségtérítés	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külső kiadások összesen	4 224,9	4 378,1	4 424,2	4 484,1	4 567,2	4 752,2	4 913,5
Külső tételek egyenlege	6 103,0	6 412,3	7 109,3	7 325,2	7 642,5	7 954,1	8 294,8

3/a. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (Mrd forint)

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	6103	6412	7109	7325	7642	7954	8295
Belső tételek	-5645	-6200	-6925	-7295	-7530	-7778	-8022
Elsődleges egyenleg	458	212	184	30	113	176	273
Kamategyenleg	-1056	-1145	-1011	-1061	-1062	-1094	-1079
A központi alrendszer egyenlege	-599	-933	-827	-1031	-949	-918	-806
Önkormányzati alrendszer egyenlege	90	115	30	-25	-26	-27	-27
ESA-híd a központi kormányzatban	-154	94	-28	118	137	150	127
Kormányzati szektor egyenlege	-663	-724	-825	-938	-838	-794	-707
Egyenlegcél (2015-ös költségvetés szerint)	-771	-806	-917	-789	-721	-640	-567
Eltérés	-108	-81	-91	149	117	154	140
Szabad tartalék	0	0	0	30	31	32	33
Intézkedési szükséglet a zárolásokon felül		-81	-91	119	86	122	107
GDP	28549	29846	31639	32564	34021	35481	36971

3/b. melléklet: különféle egyenlegmutatók alakulása az alappályán (GDP-százalék)

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Külső tételek	21,4%	21,5%	22,5%	22,5%	22,5%	22,4%	22,4%
Belső tételek	-19,8%	-20,8%	-21,9%	-22,4%	-22,1%	-21,9%	-21,7%
Elsődleges egyenleg	1,6%	0,7%	0,6%	0,1%	0,3%	0,5%	0,7%
Kamategyenleg	-3,7%	-3,8%	-3,2%	-3,3%	-3,1%	-3,1%	-2,9%
A központi alrendszer egyenlege	-2,1%	-3,1%	-2,6%	-3,2%	-2,8%	-2,6%	-2,2%
Önkormányzati alrendszer egyenlege	0,3%	0,4%	0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
ESA-híd a központi kormányzatban	-0,5%	0,3%	-0,1%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%
Kormányzati szektor egyenlege	-2,3%	-2,4%	-2,6%	-2,9%	-2,5%	-2,2%	-1,9%
Egyenlegcél (2015-ös költségvetés szerint)	-2,7%	-2,7%	-2,9%	-2,4%	-2,1%	-1,8%	-1,5%
Eltérés	-0,4%	-0,3%	-0,3%	0,5%	0,3%	0,4%	0,4%
Szabad tartalék	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Intézkedési szükséglet a tartalékok zárolásán felül	0,0%	-0,3%	-0,3%	0,4%	0,3%	0,3%	0,3%

4. melléklet: a kormányzati szektor bruttó adósságának alakulása az alappályán

	2012	2013	2014f	2015f	2016f	2017f	2018f
Központi kormányzat bruttó adóssága (Mrd forint)	21378	22648	24427	25323	26471	27552	28320
Önkormányzati szektor adóssága (Mrd forint)	1031	434	-12	13	39	65	93
Kormányzati szektor bruttó adóssága	22408	23082	24415	25336	26509	27617	28412
Nominál GDP	28549	29846	31639	32564	34021	35481	36971
Kormányzati szektor adósságrátája	78,5%	77,3%	77,2%	77,8%	77,9%	77,8%	76,9%
Implicit kamatláb	4,82%	4,92%	4,60%	4,30%	4,30%	4,30%	4,20%